

28/4

Skillnaden mellan köns inställning är också markerad. Endast 2 procent av kvinnorna mot 13 procent av männen förklarar sig inte tro på en Gud; 60 procent av kvinnorna mot 38 procent av männen är förvissade om att människans liv inte slutar med den fysiska döden. Kvinnornas jämförelsevis starka religiositet, som sammanhänger med deras speciella sociala ställning, torde i Sverige inte ha några avsevärda politiska konsekvenser, väsentligen beroende på att religiösa och kyrkliga frågor nära nog står utanför de politiska striderna. I andra länder är samma förhållande en avgörande politisk faktor; så t. ex. skulle de socialistiska partierna sannolikt ha majoritet både i Frankrike och Italien, därest inte kvinnorna i oportionerlig grad stödde de katolska riktningarna. I Sverige lär vissheten om kvinnornas religiösa tendenser leda till att alla partier blir benägna för en försiktig och moderat hållning i dessa frågor.

Andra siffror visar också att religionen har ett särskilt starkt fäste bland folkgrupper som lever under av senare tids speciella villkor mindre påverkade förhållanden. Sålunda är den religiösa inriktningen vida mera markerad i jordbrukskommunerna än i storstäderna och industriområdena. I kommuner med över 50 procent jordbruksbefolkning säger sig exempelvis bortåt 90 procent tro på en Gud, medan motsvarande siffror i industrikommunerna (med mer än 75 procent industribefolkning) är 72 och i storstäderna 75 procent. Härmed sammanhänger dels att industriarbetarna visar mera skepsis än andra socialgrupper, dels att bland partierna den religiösa negativismen är starkast företrädd inom socialdemokratin och, vida mer markerat, inom kommunismen. Sålunda anser inom högern 62, inom folkpartiet 56, inom bondeförbundet 62, men bland socialdemokraterna endast 45 och bland kommunisterna 20 procent att det säkert icke "är slutet på allt för en människa när hon dör".

Av undersökningen framgår klart att den stora massan av Sveriges folk intar en allmänt positiv attityd till de religiösa huvudföreställningarna om en Gud och något slags liv efter detta. Vilken tro denna majoritet har — i den mån mera bestämda trosbegrepp föreligger — kan däremot inte klarläggas utan långt mera ingående undersökningar

Socialdemokratins känsla för medborgerlig frihet

försvagas stadigt, det är kanske den mest ödesdigra företeelsen i nutida svensk politik. De senaste dagarna har givit slående exempel på denna utveckling. Inför en deputation av studenter, som överlämnade en resolution i skattefrågan, förklarade statsministern häromdagen att man "naturligtvis" kunde tänka sig en lagstiftning mot utflyttning av svenska medborgare, ehuru en sådan åtgärd icke vore att rekommendera. Statsministern tillåter sig alltså att förstucket hota med bestämmelser av så uppenbart och hänsynslöst frihetskränkande natur att de hittills blott kommit till användning i vissa fulländade diktaturer. Att den svenske statsministern leker med denna tanke skulle för några år sedan ha uppfattats som något oerhört; nu betraktas det nära nog som en självfallen sak.

De socialdemokratiska kommunalmännens uppträdande i fråga om högskoleprofessuren i klassisk språkvetenskap och kulturforskning illustrerar samma tendens. Morgon-Tidningen vågar icke förneka att man från kommunalt håll hotat att indra anslaget till den nya professuren om högskolans styrelse utnämner den person som enligt de sakkunnigas majoritet, fakulteten och lärarrådet är mest skickad för ämbetet. Tidningen svarar i stället med att anklaga alla de i ärendet uppträdande myndigheterna för nonchalerande av donationsvillkoren. Anklagelsen är helt ogrundad; handlingarna i ärendet ger det starkaste intryck av att man energiskt sökt tillgodose de särskilda krav som uppställts vid professurens upprättande. Alla högskolans jurister, alla icke kommunalvalda ledamöter i dess styrelse — bland dem flera framstående jurister med Birger Ekeberg i spetsen — är ense; det är en stark garanti för att någon formell oegentlighet icke ägt rum. Vad saken gäller är helt enkelt detta: skall de kommunala representanterna tvinga den av sakkunniga, fakultet och lärarråd stödda majoriteten att ge vika, icke på grund av sakskalet, utan genom hot om utnyttjande av sin ekonomiska makt? Sker detta föreligger på en gång ett sällsynt klart övergrepp och ett lika klart åsidosättande av principen om vetenskapens frihet gentemot politiska makthavare.